THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 141. CHICAGO, ILL., TOREK, 22. JULIJA — TUESDAY, JULY 22, 1930. LETNIK XXXIX.

Evropske države in njih vprašanje. - Hooverja skrbi pakt

EVROPA JE POCEPLJENA V ŠTIRI GRUPE. — NAJMOČNEPŠA ZA ENKRAT JE MED NJIMI GRUPA, KI JE ZA OHRANITEV SEDANJEGA REDA V EVROPI. — REVIZIONISTI SO AKTIVNI, A JE MALO UPANJA, DA BI USPELI.

Pariz, Francija. — Zanimivo je opazovati razna gibanja sedanje Evrope. Neprestano se sklicujejo razne konference, vseh antant in zvez, Društvo narodov, Liga narodov in vse mogoče mednarodne organizacije poslujejo, da bi se upostavilo normalne razmere v Evropi in v kolikor mogoče medsebojno zadovoljstvo med narodi. Toda vsi napori so po največ brezuspešni.

Današnja Evropa je razdeljena v štiri grupe.. Prva, ki se zavzema za ohranitev miru in za stabilizacijo sedanjega reda, obstoji iz Francije, Belgije, Poljske, Rumunske ,Jugoslavije, Čehoslovaške, Estonije in Latvije. Te države štejejo okrog 126,000,000 prebivalcev. — Druga grupa je, ki stremi in deluje za revizijo mirovnih pogodb in sedanjih meja, in obstoji iz Nemčije, Italije, Ogrske, Avstrije, Bolgarije in Litvinije, katera je po številu enako močna prvi. — Tretja skupina, ki pa stoji ob strani in bi pristala na revizijo pogodb in meja le, če bi bilo to njej v korist in ne v škodo. To so: Velika Britanija, Nizozemska, Švedska, Norveška, Danska, Finska, Španska, Portugalska, Grška in Švica. — Četrto skupino pa tvorijo: Rusija in deloma Nemčija s svojimi tajnimi pogodbami z Rusijo.

V najugodnejšem stanju bo za enkrat prva grupa. V tej so poleg Francije narodi, ki so se osvobodili izpod tujega robstva in imajo sedaj lastne svobodne države. Ta grupa je vojaško najmočnejša in najbolj oborožena. Druga grupa je razven Italije slabo oborožena in ni upanja, da bi uspela v kakem konfliktu. Tretja grupa bi najbrže stala ob strani in bi se kdo izmed nje pridružil tja ali sem, če bi kazalo. Rusija pa bo širila naprej kakor doslej svoj komunizem.

Revizijonisti so sicer zelo aktivni. Najbolj med njimi zadnje čase Italija, ki zahteva revizijo raznih pogodb in njene zahteve so: Dalmacijo Italiji, dalje zahteva od Francije: Nizzo, Korziko, Savojsko, Tunis in jezero Čad. Samo vprašanje je, če ji bo to kdo dal. Nemčija ima seveda svoje zahteve proti Poljski in Franciji. Tako tudi druge države, kot Ogrska, Bolgarija proti Jugoslaviji in Rumuniji itd.

Tako je torej stanje za enkrat v Evropi. Nič razveseljivo in ne kaže na pokrepitev mirovnega gibanja, pač pa ravno nasprotno. Zdi se, da so razmere še bolj napete, kakor so bile leta 1914, ko je svetovna vojna izbruhnila. Vsakdo, ki hoče, vidi, da se pripravlja Evropa na nove dogodke, ki bodo najbrže še hujši in strašnejši od zadnje svetovne vojne.

—o—

Prijatelji! Podpirajte in širite list "Amer. Slovenec"!

HOOVER V SKRBEH RADI PAKTA

Senatorji zadržujejo končno glasovanje in flikajo pakt z raznimi pridržki, kar Angležem in Japoncem ni povolji.

—o—

Washington, D. C. — Hoover in njegov kabinet je, kakor govore zadnja poročila, ozlovoljen nad počasnostjo senata pri razmotrivanju pomorskega pakta, o katerem traja razprava v senatu že več dni. Vse predsednikovo prizadevanje, da pregovori paktu neprijazne senatorje, da bi za istega glasovali kakor v originalu, ni uspelo. Senatorji dodajajo do malega vsaki točki v paktu gotove pridržke. Tako n. pr. je gotova točka, ki bi dovoljevala vladi do tajnega pogajanja z interesiranimi državami, s katerimi se ima skleniti pakt. Toda senator Norris iz Nebraske je dosegel, da se ta točka razveljavi in vzame ven iz pogodbe. Tako vlada Združenih držav ne bo imela pravice do tajnih pogajanj v tem oziru.

Isto je glede kalibra topov. Znano je, da ima Anglija in Japonska več križarjev in bojnih ladij, na katerih so montirani 8palčni topovi. Dočim Zdr. države imajo na svojih križarjih le 6palčne topove. Tudi tu je dodan dodatek, da imajo Zdr. države pravico dopolniti svojo mornarico glede kalibra topov do iste stopnje, kakor Anglija in Japonska. — Seveda angleškim in japonskim krogom ta vest ni dobrodošla. Ta struja, ki je za dodatek, tudi sili Zdr. države, da izpolnijo svoj pomorski program, to je, da dograde toliko ladij, da bo njihova pariteta enaka angleški in japonski. — Radikali, med katerimi je senator La Follette Jr. iz Wisconsina, pa nasprotujejo temu programu, češ, da je nespametno potrošiti toliko denarja za mornarico.

Kot zgleda, pride ta teden do končnega glasovanja glede pomorskega pakta.

—o—

OSUMLJENEC UMORA ARETIRAN

Chicago, Ill. — Po daljšem lovu z avtomobilom je policija pretekli petek aretirala Tommp Abbotta, o katerem sumi, da je bil on tisti, ki je pred par tedni napadel na prometni cesti, State St., policijski avto, v katerem se je vozil gangster Zuta. Pri streljanju na avto je bil tedaj po nedolžnem umorjen neki voznik cestne kare. Policija je spoznala Abbottov avto, in ko ga je pričela zasledovati, je Abbott v divjem diru skušal pobegniti, a so ga končno vendarle dohiteli pri njegovem domu, 1130 Wrightwood Ave. Z njim je bila aretirana tudi njegova žena.

HINDENBURG TRIUMFALNO SPREJET V PORENJU

Speyer, Nemčija. — V soboto je oibskal nemški predsednik general Hindenburg ozemlje, ki so ga doslej imeli okupiranega Francozi. Kakor znano, so te dni francoske čete porensko ozemlje izpraznile. Nemški predsednik te dni obiskuje te izpraznjene kraje in ljudstvo mu prireja burne ovacije. Na gotovih krajih ob Reni se je poslužil vožnje na parniku. Ob obrežju, pravi poročilo, je bilo natrpano ljudstva, ki je navdušeno pozdravljalo Hindenburga.

FOSTER... PRIVEDEN V CHICAGO

Osumljeni Foster pri umoru časnikarskega poročevalca Lingle, je priveden iz Los Angeles nazaj v Chicago.

—o—

Chicago, Ill. — Frank Foster, znani gangster v Chicagi, ki je osumljen umora časnikarskega poročevalca Lingle, ki je bil umorjen, kakor že poročano, pred par tedni v Chicagi, je bil zadnji teden prijet po detektivih v Los Angeles, Cal., in v soboto priveden nazaj v Chicago. Takoj po prihodu je bil postavljen pred preizkovalne uradnike, ki so začeli s temeljitim izpraševanjem.

Foster je bil osumljen na podlagi ugotovitve, da je on baje kupil samokres, s katerim je bil Lingle ustreljen. On pa zdaj taji, da bi bil izvršil umor on, oziroma, da bi bil iz tega namena komu izročil samokres. Preiskovalni uradniki se sedaj trudijo, da doženejo, v čigave roke je prišel samokres iz Fosterjevih rok. Ali bo to Foster jasno izdal ali ne, se za enkrat še ne zna. Ako ne bo mogel dokazati ,da je on samokres prodal naprej in to ne v namen kakega umora, bo to zanj zelo usodno in se bo težko otresel osumljenja.

Fosterjevi prijatelji ga skušajo na vsak način dobiti iz zapora na podlagi poroštva. Ako jim bo sodišče to dovolilo, za enkrat še ni znano.

—o—

SPORAZUM MED PREMOGARJI IN OPERATORJI

New York, N. Y. — Pogajanja med zastopniki rudarjev trdega premoga in med operatorji so se končala z zadovoljivim uspehom. Zedinili so se namreč za novo pogodbo, ki bi bila v veljavi za nadaljnjih pet let in bo prišla v veljavo s 1. septembrom, ko poteče dosedanja. Poleg drugega so rudarji tudi dosegli, da se ne bo napravil noben poizkus, znižati dosedanje plače.

—o—

ANGLIJA HOČE KUPITI DEŽELO

Washington, D. C. — Veliko zanimanje vzbuja v političnih krogih vest, da namerava Anglija kupiti Grenlandijo, in sicer, ako mogoče celo, ali pa vsaj nekatere njene dele.

GDČ. MARY SVETE

ki je dne 28. maja t. l. z odliko graduirala kot bolničarka iz znane bolničarske šole St. Frances Hospital, Evanston, Ill. Gdč. Svete je hčerka Martina in Frančiške Svete iz North Chciage, Illinois.

Prav iskrene čestitke gdč. Mary Svete in k njeni požrtvovalnosti. Ni je večje požrtvovalne službe, kakor je ravno služba bolničarke (nurse), ki streže in lajša bolečine bolnikom. Značilno je tudi to, da je ravno iz iste bolnišnice graduirala pred 3 leti njena sestrična z istim imenom Mary Svete, sedaj ga. Andrew Opeka.

Naše iskrene čestitke njeni požrtvovalnost! — X.

KRIŽEM SVETA

— **Cicero, Ill.** — Na južni strani 52. ave. je policija zasačila hazardno igralnico. Aretiranih je 60 oseb, med katerimi, kakor domneva policija ,je več zloglasnih banditov. Aretiranci bodo preiskani po posebnih preiskovalnih detektivih.

— **Chicago, Ill.** — Na Wabash ave. blizu 8. ceste se je vnel vsled kratkega stika tir nadulične železnice, kar je zadržalo promet na dotični progi nad eno uro.

— **Dublin, Irska.** — V tukajšnem mestu so železničarji odšli na generalno stavko, kar je paraliziralo ves promet. V posebni stiski je meščanstvo, ker jim poljedelci in vrtnarji ne morejo dovažati zelenjave in drugega provijanta.

— **Helsingfors, Finska.** — Nekega komunista, ki je umoril policaja, so prijeli in obsodili. Ko so ga policaji peljali iz sodne dvorane v ječo, so jih neznanci napadli in predno so se policaji zavedali, za kaj se gre, so jim napadalci komunista ugrabili.

— **St. Paul, Minn.** — Nick Mamer, pilot iz Spokane, Wash., se je uštel, ko je rekel, da poleti z letalom iz St. Paul v Seattle, Wash., in nazaj v 24 urah. Rabil je za pot 24 ur in 25 minut.

— **Balboa.** — Kakor se potrjuje, je prvenstvo v pitju piva dobil Donald Stephens, ki je izpil zaporedoma 17 porcij, nakar je omagal in so ga morali spraviti v bolnišnico. Čez par ur je bil že nazaj in je vprašal, če je kdo, ki se upa več popiti.

TAJFUN NA JAPONSKEM POVZROČI VELIKO ŠKODO

Tokio, Japonska. — Silovit tajfun, ki je zadivjal zadnji teden v Koreji in na Japonskem, je povzročil, kolikor sedaj dognano, velikansko materielno škodo. Tajfun je divjal okrog sto milj na uro in rušil in uničeval cele vasi in mesta. Dosedaj računajo, da bo znašala materielna škoda nad 50 milijonov dolarjev. 4200 hiš je razrušenih in več ali manj poškodovanih 12,000 hiš. Ranjenih in poškodovanih je blizu 900 oseb in nad 100 jih pogrešajo.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V NEW YORKU

Ekspresni vlak, ki je vozil iz Philadelphije, iztiril.— Nad 60 potnikov zelo nevarno poškodovanih.

—o—

Elizabeth, N. J. — V soboto zvečer se je dogodila blizu tega mesta velika železniška nesreča. Ekspresni vlak, ki vozi v tem času iz Philadelphije v New York, je zadel na nekem križišču v prazni auto, ki so ga neki ljudje pustili preblizu tira. To je baje povzročilo, da je lokomotiva iztirila in z njo vred 9 železniških potniških vozov. Nesreča se je dogodila na zelo nevarnem strmem kraju, kar je povzročilo ,da se je vlak zakotalil po nasipu od proge. Nad 60 potnikov je zelo nevarno poškodovanih, povečini obrezanih od stekla, ker so se vsa okna pri kotalenju vozov podrobila in pobila. — Eden izmed ranjencev je že umrl v bolnici. Lažje poškodovanih je več, ki se niso še vsi prijavili.

Meščani mesta Elizabeth so se izkazali zelo požrtvovalne v tej nezgodi. Na mah so prihiteli meščani z avtomobili in vozili ponesrečence v bolnišnico.

—o—

DVA ČOLNA TRČILA

Chicago, Ill. — Pretresljiva tragedija se je odigrala pretekli petek zvečer na tukajšnjem jezeru. Da bi se izognil pripekajoči vročini v mestu, se je mladi E. H. Marshall šel vozit v svojem motornem čolnu in vzel seboj 18letno Miss Elizabeth Ayres in še neki drugi par. Veselo razpoloženje, ki je vladalo med njimi, je pa bilo v trenotku prekinjeno. — Vozili so se z veliko brzino in z enako brzino je prekrižala njih pot neka mala ladjica. Ogniti se ni bilo več časa in čoln je v ladjico treščil s tako silo, da se je zadrl v njo. Strahoviti sunek je vrgel Miss Ayres iz čolna z glavo naprej. Utonila je, predno so ji mogli nuditi pomoč. Obe vozili ste se potopili, ostale osebe pa so drugi čolni srečno rešili.

—o—

"Amerikanski Slovenec" je največji slovenski dnevnik in najstarejši slovenski list v Ameriki. Naročajte ga!

Iz Jugoslavije.

STRELA ZANETILA VELIK POŽAR PRI NOVEM MESTU. — Z AVTOM V DEROČO REKO. — STRAHOVITO NEURJE V JUŽNEM DELU SRBIJE.— SMRTNA KOSA. — DRUGE ZANIMIVOSTI IN NOVICE.

Radi strele velik požar.

Novo mesto, 2. junija. — Od torka na sredo ob pol enih ponoči je udarila strela v strelovod gasilnega doma v Šent Petru, od koder je odletela v gospodarsko poslopje Fr. Teksterja, ki je po vojni invalid brez roke. Zgorel mu je hlev in pod, šupa in listnjak, svinjaki in vse gospodarsko orodje.

Poleg tega se je vnel kozolec posestnika Jožeta Bojanca s petimi okni in dvema podstreškoma. Oba kozolca sta bila natlačena z ječmenom in mvro. Hiša, ki stoji komaj kake tri metre od kozolca, je bila oteta.

—o—

Velika neurja v Južni Srbiji.

Belgrad, 2. jul. — Kakor poročajo iz Skoplja, so neurja v vardarski banovini povzročila veliko škodo V občini Janov je hudournik porušil 10 hiš in popolnoma uničil setve. V občini Donji Kusterački je povodenj uničila vsa polja in porušila 40 hiš. V občini Gračanik je voda poplavila okrog 70 hiš.

—o—

Težka avtomobilska nesreča.

Belgrad, 2. jul. — Kakor poročajo iz Stare Kaniže se je snoči dogodila strašna avtomobilska nesreča Znani veleposestnik Artur, Georg in Karl Liederer so se vozili s svojega posestva v Staro Kanižo. Ko so se peljali čez neki most preko Tise, je odpovedala zavora in avto se je prevrnil v globoko reko, kjer se je potopil. Brata Artur in Georg sta bila na mestu mrtva.

—o—

Strela ubila otroka.

Maribor, 2. julija. — V torek okoli pol 12 ure ponoči je v občini Zgornji Smonšek udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Petra Sodina, ki je čisto zgorelo Posrečilo se je rešiti samo tri krave. Pod učinki strele je umrl 10letni posestnikov sin Ferdinand Sodin.

—o—

Smrtna kosa.

V Zalogu je umrla Marija Gradišek, rojena Robida. — V Novem mestu je umrla Ana Klemenčič, stara 80 let. — V Mariboru je umrla Vera Kutinova, učenka. — V Šoštanju je umrl Ignac Naraks, posestnik, gostilničar star 62 let.

—o—

Koliko popijejo.

Na kongresu protialkoholnega društva v Belgradu se je ugotovilo, da se v Jugoslaviji popije na leto za 7 milijard dinarjev.

—o—

Nagla smrt.

V Tešanovcih pri M. Soboti, so imeli proščenje v vaški kapelici. Ob tej priliki je bila v gostilni tudi veselica, pri kateri je sodeloval tudi 19letni Logenov sin. Na enkrat se je začel tresti in zvijati. Fanta so naložili na voz in ga takoj odpeljali v bolnišnico ter ga operirali, kar mu pa ni pomagalo. Drugi dan je umrl.

—o—

Nezgoda v delavnici državnih železnic v Mariboru.

49 letni železniški delavec Aleksander Sapac je pri delu padel v kanal precej globoko ter zadobil pri padcu poškodbe na vratu in ramenih.

—o—

Prazen strah.

V Savški cerkvi pri Jesenicah se je med pridigo vnel venec suhih rož okolu Marije v lurški kapelici. Ljudje so začeli kričati in vpiti ter eden čez drugega bežati proti vratom. Čudno, da niso katerega pohodili posebno otrok, ker jih je ravno to nedeljo bilo nenavadno veliko v cerkvi. Strah je bil seveda prazen, ker plamenček se hitro pogasili. Ženske so izgubile precej dragocenih predmetov.

—o—

Promocija.

Za doktorico vsega zdravilstva je promovirala v Gradcu v sobotu, dne 28. junija ga. Ifigenija Žunkovič, hčerka ravnatelja mariborske studijske knjižnice g. Davorina Žunkoviča.

—o—

Mlad tat.

V Celju je šolski upravitelj zasačil Joško Bizjaka, ravno ko je s ključem odpiral vrata šolske sobe. Joško je zbežal, pa so ga kmalu dobili in našli pri njemu več pokradenih stvari.

—o—

Nezgode.

14 letni mizarjev sin Anton Pernat iz Črešnjevcev je padel s črešnje ter si pri padcu zlomil desno roko v zapestju. — 18 letna služkinja Julija Ivančič iz Gočove pa je prišla tako nesrečno z levo roko v mlatilnico, da ji je odrezalo roko do zapestja.

—o—

Nesreča.

Vuk Jožef, ki dela na žagi v Radohi je ponesrečil, ko je hotel sneti jermen s kolesa, med tem, ko je bil stroj v pogonu. Jermen je udaril po lestvi, ki je z vso močjo priletela Vuku v glavo. Pripeljali so ga v kandijsko bolnišnico.

—o—

Čudno naključje.

Otroci so se igrali na Jesenicah na pobočju strme poti ki vodi od karavanskega predora. Po tej poti je pridrvel majhen otroški voziček, na katerem je bilo več otrok. Vozička pridirja naravnost pod avto. Avto se ustavi, voziček se pa na drugi strani ceste v jarku prevrne. Nihče ni bil poškodovan, razun malega fantička, ki je dobil malo prasko na čelu. Lastnik avta je otrokovi materi izročil precejšnjo svoto denarja, čeprav ni bil on kriv nesreče.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Mistika angleškega socializma

Danes vlada na Angleškem delavska stranka. Sicer le z relativno večino, kar pomeni, da je vedno odvisna od ene ali druge opozocionalne stranke, ki po tihem medsebojnem sporazumu ohranjata MacDonaldov kabinet na vladi,—pač deloma tudi radi tega ker ne liberalci ne konservativci ne bi želeli prevzeti v danih prilikah njegovega nasledstva. S tem pa še ni rečeno, da bi kljub znanemu angleškemu političnemu fair play-u delavska vlada ne imela prestajati ljutih parlamentarnih bojev. Resnica je pa tudi, da more delavska stranka tako v domači kakor zunanji politiki večkrat zaznamovati prav lepe uspehe.

Socialnodemokraške stranke na kontinentu in tudi drugod ne zamujajo prilike — tudi v naših socialističnih listih zasledujemo isto —, da delo in uspehe angleške Labour Party pripisujejo na rovaš socialni demokraciji ali vsaj socializmu. Toda pri tem gre za očividno zmoto, če ne naravnost potvorbo. Kajti, kakor smo že ponovno imeli priliko poudariti, ni angleška delavska stranka v splošnem evropskem pojmovanju socializma niti malo socialistična. Stranka že ustanovljena ni bila s tem namenom, da bi zastopala razredno stališče delavstva napram drugim ljudskim plastem, kar socialisti tudi sami priznavajo. Kdor je prebral zadnje Mac Donaldovo delo o socializmu (Socialism: Critical and constructive, London 1929) se je mogel dodobra prepričati, da voditelji angleškega delavstva niso nikdar verjeli v avtoriteto in dogme Marxa, ker je mehanistično in zgolj materijalistično pojmovanje človeške družbe docela tuje Angležu, ki ima preveč zdrav in naraven čut za organično narodno skupnost. Voditelji angleškega delavstva so v boju z drugimi strankami pač prevzeli iz evropskega socializma nekaj tehničnih izrazov — a to je vse. Sicer pa so vsi idealističnega svetovnega nazora, ki zrejo potrebo delavskega boja docela v klicu po krščanski pravičnosti. Popolnoma v nasprotju s socialističnimi teoretiki drugod, ki oznanjajo v prvi vrsti potrebo razrednega boja in jim je ideal bodočnosti diktatura proletarijata, se angleški delavec, ki sploh noče biti proletarec, razvija povsem onstran evropskega marksističnega toka. Angleški delavec črpa osnove svojega mišljenja v prvi vrsti iz sv. pisma, ki ga najvišje spoštuje in je njegov ideal kraljestvo božje pravičnosti na zemlji, vera, ki se pri nekaterih bolj fabijsko usmerjenih voditeljih stopnjuje v pravo apokaliptičnost. Nasproti Engelsovi izjavi, ki je klical: Mi nemški socialisti smo ponosni na to, da ne izhajamo le od Saint Simona, Fourierа, Owena, ampak tudi Kanta, Fichteja in Hegela — stoji Mac Donaldova izpoved: Bral sem Spencerja in poznam Hegela, pa bi se ne upal trditi, da je njuna filozofija pustila v meni kake sledove.

V odlični francoski reviji "La vie intellectuelle" se g. Gaston Rabeau peča analitično z doktrino Angleške delavske stranke in prihaja do zaključka, da so osnove angleškega "socializma" v prvi vrsti verskega porekla. Pri svojem raziskavanju upošteva največ spise Ramsey Mac Donalda in Filipa Snowdena.

Kako pojmuje MacDonald angleški delavski pokret? "Naš socializem," pravi, "je Credo vseh onih, ki priznavajo, da naj družba izboljšuje poedinca. Pusti naj mu svobodo. Vendar je sedanje gospodarstvo bodisi zemljiško bodisi z industrijskim kapitalom takega značaja, da mora trpeti nad seboj kontrolo družbe. Nismo za to, da se odpravi kapital in lastništvo zemlje, kar bi bila neumnost, odstraniti pa je treba "Sandlorde", ki sprejemajo bogate rente, ne da bi kaj delali in kapitaliste, ki spravljajo denar, ne da bi morda vedeli, kje so njihove tovarne. Oblika kapitala in oblika zemljiškega lastništva se mora spremeniti a ne tako,, da bi zatrli kapital ali zasebno lastnino. Vsak naj ima svoje orodje, svojo hišo in svoj svet. Mi nismo za neko nemogočo enakost, zato ker spoštujemo svobodo. Angleški socializem noče okrniti zasebnega interesa na uspehu, ker bi bilo to nespametno, ampak hoče le omejiti bohotno razraščanje sebičnih nagonov na škodo družbe."

To bi bile glavne gospodarske smernice angleške delavske stranke, ki niso prav nič revolucionarne. Kdor zasleduje socialne pokrete, bo vedel, da gredo marsikateri katoliški sociologi mnogo dalje.

Kar zadeva odnosa do vere, je znan izrek Filipa Snowdena, ki je bil tudi sprejet v oficielen strankin program: "Socializem se popolnoma nič ne vtika v versko prepričanje." Toda znan je še drug izrek tega slavnega finančnika, ki sicer ni sprejet v oficielen program stranke, a je motto njegove knjige: Socialism and Syndićalism: "Največ ljudi je pritegnilo v našo stranko prepričanje, da je sedanji družabni red nekrščanski in da naš socializem skuša vpostaviti družabni red, ki bo temeljil na osnovah krščanstva." In na drugem mestu: "Ni mogoče ločiti vere in politike. V bodočnosti morajo biti verski in moralni principi bolj tesno apliciran na družabno in industrijsko življenje. . ." Poglavje pod naslovom "Kristus bodočnosti" se konča: "Edina pot da dosežemo izgubljeni paradiž je stara, trda pot Kalvarije. Šele tedaj pride vstajenje za novo človeštvo, očiščeno v trpljenju, ki bo triumfiralo po žrtvah." Snowden toraj oznanja apokaliptično božje kraljestvo, ki prinese uresničenje njegovega "socializma".

V programu angleške delavske stranke je marsikaj nejasnega, nedoločnega, kar ne bi preneslo ostre kritike. Marsikaj je tudi docela napačnega in očividno zmotnega. Toda borba proti pozitivnemu verstvu ji je tuja, popolnoma v nasprotju s socialno demokracijo, ki šele po zmagi nad krščanstvom vidi uresničenje svojih materijalističnih zamisli. Ravno zato je angleška delavska stranka tudi katoličanom simpatična in se tudi po večini udejstvujejo v njenih vrstah. Je pa v stranki več struj, — tudi marksistom prijazna struja. Tudi je delavska stranka pri svojih političnih odločitvah odvisna, kar že omenjeno, od ostalih strank. Ti politični momenti jo često vodijo do ukrepov, s katerimi katoličani seveda ne soglašajo in proti katerim se morajo boriti.

PRIREDITVE DVEH NAJPOPULARNEJŠIH DRUŠTEV V COLLINWOODU

Collinwood, O.

Vsako društvo, pa naj bo podporno ali kulturno, priredi od časa do časa ene ali druge vrste zabavo v korist svoje blagajne. Društveno blagajno se lahko poveča tudi potom prisilnih naklad, kar pa ni posebno priporočljivo, zato se večina društev poslužuje prireditev.

Društvo sv. Jožefa št. 169, KSKJ. je sklenilo, da priredi piknik v nedeljo dne 27. julija na Močilnikarjevih prostorih. Ta prostor je vsem tako dobro znan, da ni treba posebej opisovati in tolmačiti, kje je. — Pred nekaj leti se nam je zdelo, da je Močilnikarjev prostor strašno daleč. Sedaj se nam vidi, da je blizu. Čez nekaj let bo že preblizu. Živimo pač v času, ko se vsaka daljava skrajša, ker imamo avtomobile. Kdor ima svoj avtomobil se mu je kaj lahko udeležiti piknika, pa naj bi bil tisti še tako daleč. Za vse one, ki nimajo svojih vozil, bodo pripravljeni trucki, ki vas bodo pripeljali na prostor piknika. Trucki bodo pričeli voziti ob 1 uri popoldne in bo vsake pol ure odpeljal eden. Postajališča bodo sledeča: Nottingham Rd. in 185th St., potem Waterloo Rd. in 156th St., dalje Slovenski Dom, Holmer Ave. in 173rd St. in St. Clair Ave. Na truckih bo napisano ime društva in kraj, kjer se piknik vrši.

Navadno se v vabilu omeni, s kom se bo udeležencem piknika postreglo. Meni se vidi to, popolnoma nepotrebno. Mislite si dragi čitatelji, kakšen piknik bi bil, ako bi ne bilo na pikniku ne godbe, ne plesa, ne jesti in ne piti. Da bo na našem pikniku vsega dovolj vam jamči naš odbor.

Pridite na piknik vsi člani. Ako se bomo odzvali vsi, nas bo precejšnja armada. Enajststo članov in članic šteje naše društvo v obeh oddelkih. Ako storimo vsak svojo dolžnost ni nikakega dvoma, da bi piknik ne uspel.

V nedeljo pozneje, to je 3. avgusta bo zopet drugi piknik tudi na Močilnikarjevem prostoru. Ta piknik pa priredi cerkveni pevski zbor "Ilirija", ki goji lepo cerkveno in narodno petje. Želeti bi bilo, da bi bila oba piknika prav dobro obiskana. Tudi piknik "Ilirije", bo dobro založen z vsemi potrebščinami. Le brez skrbi. — Prvotno se je nameravalo piknik "Ilirije" napraviti na Goriškovih prostorih v Euclid, O. ker je cesta, ki pelje mimo Goriškovih prostorov v zelo slabem stanju, se je ta namera opustila. Zgodilo se je pa to na sledeči način: Mrs. I., kuharica "Ilirije", si je ogledala prostore za piknik pri Gorišku. Videla pa je, da se silno težavno pride na prostor za piknik, a še težje je pa priti srečno nazaj domov, ker kdor hoče z avtomobilom po tratoarju (sidewalk), ob katerem se nahajajo na eni strani drogovi brzojavnih žic, na drugi pa globoko razorana cesta, ta mora biti pri polni zavesti, kar pa ni vselej za pričakovati od piknikarjev. Radi tega je Mrs. Izanec, kar na svojo roko premenila prostor piknika.

Cerkveni pevski zbor "Ilirija", ima veliko prijateljev v celem Collinwoodu, pa tudi izven naselbine. Da bi pa kdo tako po materinsko za nas skrbel, kot skrbi Mrs. Izanec, je pa malo ali nobenega.

Vsem, kateri se nameravajo udeležiti piknika na Močilnikarjevih farmah dne 27. julija, jim dam na tem mestu pameten nasvet. Vsi veste, kako mučno je za vsakega, ako ima kakšno skrb. Pa naj bo ta skrb tudi samo ta, kako priti s piknika domov, posebno če je že malo bolj pozno. Vsem tem, katere mori ta skrb, bi jaz svetoval naslednje: naj bodo popolnoma brez skrbi in naj se poljubno zabavajo. Kar je pa še najboljše, naj kar enostavno tam počakajo drugega piknika. Par dni po pikniku se je itak treba odpočiti, par dni se je pa zopet treba pripravljati na drugega, kar jim bo najbolj prav prišlo. Kdor le mora, naj se teh nasvetov drži. Jaz se jih bom, če se jih ne bo nobeden drugi. Komur pa nikakor ni mogoče tega storiti, naj nikar ne pozabi priti zopet na Močilnikarjevo farmo v nedeljo 3. avgusta. Kjer so bili pevci, je bilo vedno veliko veselja. Tudi sedaj se ne bo manjkalo veselja.

Vabljeni ste vsi prijatelji vesele družbe na oba piknika 27. julija in 3. avgusta. Collinwood je močan. Za kar zagrabimo tudi izpeljemo. Tudi mi se vam bomo odzvali, ako boste upoštevali naše vabilo za ta dva piknika Slišite vi St. Clairčani, Nottinghančani in Noblečani.

Frank Kovačič.

—o—

VESELIMO SE V ZELENI NARAVI, DOKLER JE ČAS

Joliet, Ill.

Hitro, hitro mine čas, oh ne bo ga več pri nas.

Že zopet hitimo z letošnjim letom navzdol. Še nekaj tednov se bomo potili, potem se bomo pa zopet stiskali za pečjo v toplih stanovanjih. — Predno se poslovimo od letošnjega poletja, se hočemo še enkrat do dobra naužiti svežega zraka in toplega solnca. Hočemo se še enkrat pozabavati v zelenem parku, pod košatimi drevesi.

Vsak izmed nas želi v vročih soparnih poletnih dneh, da se odpočije na zeleni trati in ohladi pod košatim drevesom. Vsi veste, kje je najlepši in najprimernejši prostor za to in vsi mi boste potrdili, da je to Rivals park. Zato bo pa dne 27. julija v Rivals parku velika prireditev zabave in veselja za vse udeležence. Vsega bo v izobilju in vse boš dobil, kar ti srce poželi. Za žejne bo pripravljena dobra hladilna pijača, za lačne pa bodo na razpolago tople pečenke, okusno pripravljene. — Za plesalce bo pa igrala prav izvrstna godba, ki je vsakemu najbolj priljubljena. V bližini se pa bodo igrale razne igre, kakor, baseball, kegljanje in druge, ki bodo obdarovane z mnogimi lepimi nagradami. — Ta dan bomo tudi prvič v zgodovini slišali Radio oddajno postajo z imenom JSKJ. To bo nekaj novega za vse, ki se bodo udeležili te veselice.

Vso to zabavo, ki smo jo omenili in še veliko drugega, bo priredilo društvo sv. Petra in Pavla, št. 66, JSKJ., ko priredi veliki piknik za vse rojake. Zato dragi rojaki in rojakinje, glejte, da boste tudi vi navzoči tisti dan na Rivals parku. Nikoli vam ne bo žal, za to, kar boste tam videli in slišali, vedno vam bo ostalo v spominu za kar vam jamči odbor dr. sv. Petra in Pavla. Na svidenje torej v nedeljo dne 27. julija v Rivals parku. — Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam in čitateljem tega lista.

Frank Pirc.

—o—

S POTOVANJA PO NASELBINAH

Fairmont City, Ill.

Upam, da mi cenjeno uredništvo dovoli malo prostora, da nekoliko opišem moje zadnje potovanje po Mich., Wis. in Minn.

Dne 8. apr. sem se podal na pot iz Fairmont City proti Colinsville, Ill., kjer je pa prav malo Slovencev. Tudi delo gre bolj slabo. Rovi obratujejo le na pol časa. Malo naprej je druga naselbina, Maryville, ki nima ne tovarn ne rovov. Bila je pred leti neka tovarna, pa so jo razdrli. Slovencev je le nekaj malega, ki hodijo na delo v druga bližnja mesta. V Edwardsville je nekaj rovov, ki so vsi zaprti razun enega, ki obratuje le na pol časa. Slovencev je le 2 družini. V Staunton tudi skoro vse delo počiva. Mesto je precej snažno in je tudi precej Slovencem. V Mt. Olive, je takrat meseca aprila edini rov, dobro obratoval. Sedaj ga popravljajo. V tem mestu je edini slovenski rojak Maren, ki ga lepo pozdravljam. Ko sem se peljal od Litschfield čez Hilsboro, je bilo takrat, aprila meseca, taka vročina, da sem se v svoji kari neznansko potil, kakor bi koštruna pekel. Tudi tukaj je žaltava za delo. Tovarn je precej, pa ne delajo. Katere pa delajo pa prav malo plačajo. V Witt, Ill. sta dva rova, ki sta pa že dve leti zaprta .Tukaj se zahvalim prav lepo rojaku Luka Podbregarju, za njegov trud in vso postrežbo. Pot me je peljala skozi Nikomis, Ill. kjer sem videl, kako so bili nekateri opeharjeni, ko so tam okoli nove tovarne pred več leti pokupili lote, sedaj pa tovarna že delj časa počiva. Sedaj imajo lote, veliko jih je pa brez dela. Taka je Hooverjeva prosperiteta. Pa jim je prav vsem tistim, ki so zanj držali. Sedaj naj pa le za se hranijo vso to prosperiteto. Grede proti Pana, Ill. sem se nekoliko ohladil, ker je cesta lepa in ravna, sem lahko pognal 50 do 60 milj na uro. Pana je lepo mesto in so tam 4 rovi, ki pa le dva obratujeta. V mestu je tovarna pohištva in tovarna nagrobnih kamnov. V Pana je precej veliko železniško križišče. Tam je malo Slovencev, le dve družini, kakor je meni znano. Precej je Kočevarjev. Od tu pa do Decatur ni mesta, ki bi bilo vredno ga opisovati. V Decatur je, samo ena slovenska družina. Mesto je precej veliko.

Iz Clinton pridem v Bloomington, ki pa ni tako lepo mesto, kakor Clinton. Od Bloomington do Minonk je še par manjših farmarskih mest. V Minonku, so samo dve slovenski družini in 2 pečlarja. V Rutland je pa samo 1 slovenska družina. Venona je mala majnarska naselbina in tam živi nekoliko Slovencev, ki nekaj kmetujejo, nekaj pa na železnici delajo. Tako, da se do smrti preživijo. V Oglesby je nekaj rovov, ki pa ne obratujejo že dolga leta. Cementne tovarne še nekoliko delajo, pa zelo slabo plačajo. V Peru in La Salle je veliko Slovencev, ki so jako dobri in postrežljivi. Žal, da je tudi tukaj tako malo dela. Tovarna za ure je veliko število deklic odpustila. Rov, ki dela za cink tovarno, dela z nekoliko možmi cement za svojo tovarno. Tovarne delajo le po pol časa. Zrak v La Salle je jako dober in mesto je lepo. Prav lepa hvala vsem katere sem obiskal in ste mi šli na roko.

Proti Wisconsinu grede ni bilo tako vroče. Na poti skozi Rockford nimam kaj posebnega za poročati, ker sem se ustavil tam samo pol ure in govoril z nekim Ukrajincem. Rekel je, da so veliko delavcev odpustili. Tovaren je pa veliko. Naprej gori na meji Illinois in Wisconsin je lepo mestece Beloit, ki lepo napreduje. Ceste so pa na obeh krajih prav slabe. V mestu Palmyra, Wis. ni Slovencev, so večinoma raztreseni okoli po farmah. Od tam

(Dalje na 3. str.)

PODLISTEK

OB ZATONU CARSKE RUSIJE

(Dalje.)

Jusupov je s tem dosegel svoj namen in mogel je zvabiti Rasputina v pripravljeno zasedo.

Po dolgotrajnem posvetovanju zarotnikov je bilo sklenjeno, da se izvrši umor Rasputina v Jusupovi palači ob Mojki. Kot dan umora je bil določen 16. december. Umor naj bi se izvršil v neki kletni, nezasedeni sobi, ki je bila daleč od prostorov, kjer je prebivala služinčad. V kletnem prostoru naj bi se vse izvršilo zato, da se ne bi nič slišalo na cesto. S pretvezo, da hoče Irina Aleksandrovna spoznati Rasputina, naj bi zvabili Rasputina v palačo. — Čeprav Irina tedaj sploh ni bila v Petrogradu, temveč na Krimu, je bil Rasputin ves v ognju, ko mu je Jusupov pripovedoval, da hoče njegova žena, da jo on ozdravi. Takoj je sprejel povabilo Jusupova in niti najmanj se ni začudil, ko mu je Jusupov sporočil, da pride šele zvečer. To pa zato, ker niso Jusupovi starši marali za Rasputina in je bilo zato treba njegov obisk prikriti. Vsled tega se Rasputin tudi ni čudil, da bi se vršil sestanek v kletni sobi.

Jusupov je s pomočjo svojega sluge sobo takoj pripravil, da bi izgledala čim bolj udobno. Tla je pokril s težkimi perzijskimi preprogami in medvedjimi kožami, po stenah razobesil zavese in dragocene slike ter postavil v sobo samo drago pohištvo. Povsod je razpostavil razne umetnine, da je bila soba v resnici udobna. Ko je bila soba urejena, je ukazal slugi, da pogrne mizo za šest oseb, služinčadi pa je ukazal, da se pred drugim jutrom ne prikaže v bližini sobe.

Rasputinova smrt.

Tako so bile vse priprave dovršene in kletna soba je bila naravnost udobna. — Proti večeru so prišli tudi ostali zarotniki, med njimi dr. Lacovert. Nadel si je gumaste rokavice, nato pa odprl pločevinasto škatljo, v kateri je bil ciankali. Vzel je par kristalov, jih zmlel in nato privzdignil na torti čokoladno plast in pod njo razmazal strup. Nato je zopet čokoladno plast postavil na prejšnje mesto in torta je izgledala kot nedotaknjena. Po zdravnikovem zatrdilu je bilo strupa toliko, da bi morala od njega umreti vsa družba. Vse je bilo pripravljeno in knez Jusupov se je odpravil po svojo žrtev.

Kakor po navadi, je prišel Rasputin ta dan šele zjutraj težko naložen domov. Ob desetih je šel k telefonu in le s težavo povedal Virubovi par komaj razločnih besedi. Nato je šel spal in je spal do večera. Ko se je naspal, je šel v sobo, kjer so ga že željno pričakovale njegove oboževalke, med njimi tudi nežna Munja Golovina. — Vsa nemirna je bila in prosila Rasputina, da ji pove, kam da gre, ker ga hoče spremljati. Toda Rasputin ji ni hotel povedati, kam da gre. Poslovil se je od nje in jo blagoslovil. Na stopnicah pa je srečala Virubovo in jo prosila, da poizve, kam gre nocoj Rasputin. Ker je vedel, da mu je Virubova absolutno udana, ji je povedal, da gre k Jusupovim, gre pa šele zvečer, ker ga ne smejo knezovi starši videti. Virubova je nato tako dolgo silila v Rasputina, da ji je ta obljubil, da ne gre nocoj h knezu. Toda svoje obljube ni hotel držati.

In kako tudi, ko ga pa je čakalo toliko lepih reči. Knez Jusupov mu bo vendar pel svoje krasne ciganske pesmi, vrhu vsega pa bo videl lepo Irino Aleksandrovno in jo zdravil. Dal je zato poklicati svojo Katjo, da ga obleče v njegovo najlepšo obleko.

Ko se je napravljal, pa je prišel k njemu notranji minister Protopopov. Bil je ves zmeden, da si je Rasputin mislil, da je bolan.

Ko ga je odvedel v svoj kabinet, pa mu je padel Protopopov okoli vratu in ga pričel rotiti, da nikamor ne gre sam, ker se zopet pripravlja proti njemu atentat. Minister je že ukazal agentom, da najstrožje čuvajo hišo, a vse njegove odredbe bodo zaman, če ga Rasputin ne bo ubogal in nekaj dni ostal doma, oziroma odšel iz stanovanja le v varnem spremstvu. Toda Rasputin se je Protopopovu smejal in mu dejal, da je njegova usoda v božjih rokah in da se zato zanj ni treba bati.

Polagoma je tudi Protopopova potolažil, se čisto oblekel in se nato oblečen vlegel na posteljo in pričakoval kneza. Malo pred polnočjo je prišla Katja v sobo, da pogleda, če Rasputin še kaj potrebuje. Ta pa jo je zapodil in dejal, da naj se ne vznemirja, če bi kdo potrkal na zadnja vrata. Toda radovednost ni dala Katji miru in zato je čakala, da vidi, kdo da pride.

Malo pred polnočjo je prišel visok in slok mož, zavit v kožuh in s čepico, potisnjeno globoko na oči. Po glasu ga je spoznala. Ni vedela sicer njegovega imena, vedela pa je, da je "ta mali", ki je poročen z neko kneginjo. Nato je slišala, kako je Rasputin vprašal kneza, zakaj se je tako zavil. Knez je nekaj nerazumljivega odgovoril, nato pa ga odpeljal v svojo delovno sobo, kjer je odprl miznico in vzel nekaj denarja.

(Konec prih.)

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENEC!

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

27 **Nedelja** — Pantaleon.
28 **Ponedeljek** — Viktor.
29 **Torek** — Marta.
30 **Sreda** — Abdon in Senen.
31 **Četrtek** — Ignacij Loj.
1 **Petek** — Vezi sv. Petra.
2 **Sobota** — Alfonz (Porcijunkula).

—o—

Rev. K. Zakrajšek:

SEDMA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Sveta maša je daritev. Dal jo je človeku sam Bog, da mu more na dostojen, Boga in človeka vreden način služiti. Ko pride toraj kristijan k sv. maši, pride za to, da se bo združil z darujočim duhovnikom pred oltarjem in z njim skupaj prinesel Stvarniku to najsvetejšo daritev časti in slave.

1. Da bi pa ta vzvišena daritev bila izvršena kolikor mogoče dostojanstveno, da bi imela kolikor mogoče tudi mogočan vpljiv na človeško dušo, zavila jo je sveta cerkev v krasne, globoko zamišljene obrede. Duhovniku, ki gre pred oltar, je predpisala posebno obleko, s katero naj skrije svojo človeško revo in naj stoji pred oltarjem samo kot služabnik božji. Predpisala mu je vsako kretnjo in vsako besedo med daritvijo. Vsi ti predpisi pa so taki, da kakor mašnikova obleka, tako vse njegove kretnje predočujejo samo nevidnega duhovnika, ki daruje to sveto daritev in žrtev, ki se daruje neviđno, Jagnje božje, Jezusa Kristusa. Obleka je enaka, kako jo je nosil Gospod, ko je šel v smrt. Križ na plašču pomenja Jezusov križ, ki ga je nosil in umrl na njem pri tej prvi svoji daritvi. Pri sv. maši pomenja: Mašnik pred oltarjem moli, Jezus moli na oljski gori. Poljub oltarja Judežev izdajalski poljub. Na listovi strani, Jezus pred Anam. Na sredi oltarja, Jezus pred Kajfom. Na listovi Jezus pred Pilatom. Na evangeljski Jezus pred Herodom. Na sredi Jezus obsojen na smrt. Darovanje, začetek trpljenja z bičanjem, s trnjem kronanjem. Po "Sanctus" do povzdigovanja, Jezus nese križ na Kalvarijo. Povzdigovanje, križanje, Jezus med nebom in zemljo. Razdelitev sv. hostije, Jezus umrje. Sv. obhajilo, pokop. Zadnji blagoslov vnebohod.

2. Cel obred svete maše ima štiri glavne dele, iz katerih je sestavljena sv. maša. Kdor hoče biti toraj pri sveti daritvi, mora biti pri vseh štirih delih navzoč. Evangelij, darovanje, povzdigovanje, sv. obhajilo. Daritveni glavni deli so pa samo trije, darovanje, spreminjevanje, obhajilo. Evangelij je samo pripravljavni del sv. maše, namenjen bolj poduku vernikov, ki pridejo k maši. Zato se tu bereta in razlagata list in evangelij. Ta del svete maše so imenovali v prvih časih "maša katehumenov", t. j. tistih, ki so se pripravljali na sv. krst. Pred darovanjem je dijakon zapel "Ite missa est", in katehumi so morali zapustiti cerkev, ker jih niso pripustili, da bi vedeli za skrivnost sv. daritve in presv. zakramenta.

Luterani so zavrgli presveti zakrament, zato so za svojo službo božjo ohranili samo ta del, petje, molitve in pridiga.

Pri darovanju dvigne duhovnik kruh in vino in jih daruje Bogu predno postaneta Telo in Kri Sina božjega. Pri povzdidovanju je najsvetejši trenutek. Takrat se ponovi pri vsaki maši božična noč. Kristus Gospod pride na oltar v kruh in vino, ki po posvečenju nista več kruh in ne vino, temveč pravo Telo in prava Kri Kristusova. Tako skrivnostno učlovečeni Bog se po rokah duhovnikovih dvigne kakor nekdaj na Kalvariji proti nebeškemu Očetu in se mu daruje za nas.

Pri vsaki sv. maši je obhajilo. Pri vsaki maši bi toraj morali vsi, ne samo duhovnik, temveč tudi verniki, ki so pri daritvi, pristopiti k svetemu obhajilu. S tem bi bila daritev tudi zanje popolna. Vsi darujemo sv. mašo, vsi moramo sprejeti Boga v svoje srce. Tako bi bilo pravilno.

S zadnjim blagoslovom nas Gospod izpusti izpred sebe zopet v vrtinec vsakdanjega življenja in njega boje. Toda če smo bili pri sv. obhajilu, gre on z nami.

3. Nevidno daruje sveto mašo Kristus sam, vidno pa cela cerkev, ki je pričujoča po mašniku kot zastopniku ljudstva. Če hočeš toraj res biti pravilno pri sveti maši in dobiti njene sadove, se moraš ozko združiti s svojo dušo, s svojimi molitvami z duhovnikom in mu slediti strogo pri njegovih obredih in jih z njim opravljati, darovati moraš, moliti, prositi moraš tudi ti. Katekizem uči to z besedami, da "moraš paziti na glavne dele svete maše". Kolekte v cerkvi so daritev vernikov Bogu, da so deležni te daritve tudi dejansko z lastno žrtvijo.

Ali se tako udeležuješ svete maše? Daruješ z mašnikom? Se čutiš, da moraš biti mašnik sam, če se hočeš pravilno udeležiti te žrtve.? Samo telesna pričujočnost v cerkvi pri sveti maši, z mislimi in srcem pa Bog ve kje, se še ne udeležiš svete maše. Ako zamudiš kak glavni del, ali ne misliš nanj, sploh pri sv. maši nisi. — Zato pa pridimo o pravem času k sv. maši in nikar pred koncem ven. — Amen.

Širite "Amer. Slovenca"!

Phone: Canal 4340

Vinko Arbanas
EDINI SLOV. CVETLIČAR V CHICAGI.
1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe ,šopke za neveste in vse v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

NA PRODAJ

ali v zameno za loto bungalow iz opeke s 5 sobami, vse moderno, v najboljšem stanju, dobra transportacija, garaža. Poceni za hitro prodajo. 3612 So. Gunderson Ave., Berwyn, Ill. (3203)

IZ SLOVENSKIH NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

sem šel v Kenosho. Kakor se je meni zdelo tam precej delajo in zidajo nove tovarne. Mesto Kenosha je precej veliko. Dalje sem obiskal nekaj Slovencev v Port Washington, ki so me prav prijazno sprejeli. Večina jih je prodala svoje domove, ker bodo na tisti ulici, kjer so imeli Slovenci svoje domove delali "Power House". Pravijo, da bo to precej velika stvar in upajo, da bo še nekaj let dela. Iz Port Washington sem jo mahnil proti Sheboyganu, kjer sem najprej obiskal mojega prijatelja, John Kocjana, na Indiana Ave. Takoj sem dobil vsakovrstna okrepčila za grlo in želodec. Sheboyganski rojaki nadkriljujejo marsikatero slovensko naselbino v Ameriki. Srčen pozdrav vsem, ki ste me tako ljubeznivo sprejeli in lepa hvala. Sheboygan je eno najčistejših mest. Je tudi precej tovarn, pa nekatere bolj počasi obratujejo. V Krivitz, je nekaj naših rojakov, ki delajo na farmah, nimajo pa še svoje zemlje dobro očiščene, je še veliko gozdov in se precej dobro gospodarijo. V Wausaukee je na farmah nekaj naših rojakov, ki se bavijo s prodajo smetane (Creama). Vse mleko doma precedijo (Separatirajo) smetano pa vozijo v Wausaukee. Kokošjereja jim tudi nekaj nese in nekateri redijo tudi prašiče. Prav lepa hvala rojaku Rusu, za njegov trud in postrežbo.

Iz Wausaukee sem se odpravil v Nenomonee. Tam ni posebno veliko dela le nekaj lesne trgovine. Slovenci se tukaj držijo pri trdi cesti ki pelje v Calumet in Chicago. Rojak Turk ima v mestu čevljarnico. Da ga nikdo ne zgreši, ima na svoji štali z velikimi črkami, ki se že od daleč vidijo, svoje ime zapisano. Od tam sem se podal na Iron Mountain, kjer je veliko železnih jam. Plača je tam zelo slaba in še delo se težko dobi. Mesto ni posebno veliko in je zelo raztresena naselbina. Vendar je nekaj dobrih Slovencev, ki se med seboj še dobro razumejo. V Eskanaba so le dve družini slovenski. Od tam sem šel v Traunik, kjer so naši mladi farmarji prav veseli in sekajo les po šumah ter ga pošiljajo v svet. Imajo tudi precej lepo živino. Tukajšnji rojaki so zelo vljudni. Rojak Knaus ima precej slovenskih fantov, ki pri njemu drevesa podirajo in imajo, kakor sem videl po Wisconsin, še najboljšo plačo. Dalje sem šel v Marquette, kjer je naš veliki apostol Friderik Baraga pokopan. Obiskal sem Baragov grob, ki se meni zdi, precej nepripraven, ker je treba iti pod zemljo preko 5 sob. Nagrobni kamen je popisan v latinskem, indijanskem in grškem jeziku, da gospod škof, ki so mene in mojo soprogo vodili k grobnicam, niso mogli natančno določiti, od kje so ti trije junaki doma. G. škof so zelo vljuden in rad govori nemško.

V Marquette je tudi nekaj naših rojakov. Mesto je čedno in dober zrak se mi zdi, mora biti tam. V mestu je nekaj ulic ki nosijo Baragovo ime. Tukaj je tudi celi okraj, (County) ki se imenuje Baraga in nekoliko iz Marquette je mala naselbina, ki tudi nosi Baragovo ime. Naprej sem se podal proti Calumetu. Predno pa pridem tja, je še eno lepo mesto Laughton. Okolu Calumeta so največ bakreni rudniki, ki pa sedaj bolj slabo delajo. Tam je že blizu konec suhe zemlje in tudi Chicago-Milwaukee & St. Paul R. R. dalje ne pelje.

Vrnil sem se nazaj skozi Tremountain in dalje v Besmer V Besmerju so rojaki dobro organizirani in postrežljivi. Tam v bližini je veliko železnih rudnikov, ki pa vsi slabo delajo. Prav iskreno se zahvalim rojaku Štempiharju, za njegov trud in postrežbo. Pri Ironwood, Mich. sem si še ogledal par naselbin, katerih pa ne bom omenjal ,da ne bo dopis predolg. Ironwood je lepo mesto in je tam nekako 6 slovenskih družin, ki imajo vsi lepe domove in so prijazni in postrežljivi. Iz Ironwood sem se podal v Ligh Bridge, Wis. in peljal sem se skozi Mellen, ki je malo mesto in snažno, ker ni nikakih tovarn razun par žag. Ustavil sem le pri rojakinji Smidt, ki ima lepo farmo. Iz Mellen sem jo pobral v Benoit. V mestu ni Slovencev, pač pa jih je nekaj blizu mesta, ki se dobro gospodarijo. Bil sem nekaj tednov pri rojaku Raspotnik, ki mi je povedal prav luštno lovsko zgodbo, ki se mu je dogodila lansko leto, ko je šel s svojim sinom in nekim svojim prijateljem na lov. Ko so po goščavi nekaj milj hodili, zagledajo velikega jelena, ki je bil kakih 250 funtov težak. Ko ga ustrelijo in spravijo k cesti, se napotijo zopet nazaj v gozd. Kar pravi eden tako ne bo nič, moramo se razdeliti. In so se razdelili vsak na svojo stran. Ko so se nekoliko razšli, zasliši ubogi Štefek, kako nekaj lomasti za njim. Ko pogleda, vidi kosmatinca. Štefek pa hitro puško v roke in za drevo. Kosmatinc se približa, Štif pa ustreli, kar pa kosmatincu ni posebno škodovalo in še vedno gre proti njemu. Štefe mu posveti drugič. To je pa kosmatinca šele podžgalo, da je hitreje stopil proti njemu. Štefe pa v tek. Ko pride do svojega prijatelja ga ta vpraša zakaj beži, mu Štefe takoj pokaže na medveda. Še vsak en strel mu dasta, na kar je začel medved bežati v tisti smer, kjer je Raspotnikov sin. Ko fant zagleda, kaj se proti njemu vali mu hitro prismodi kar dva "šusa" enega za drugim, kar je kosmatinca podrlo na stran, in je začel godrnjati, na kar se je stegnil. V istem času prihitita oče in prijatelj na pomoč, ki je pa ni bilo potreba. Strah sta pa le imela.

Iz Benoit sem šel v Superior, kjer je pa le eden Slovenec, ki ima belgijansko ženo. V Superior se še precej dobro dela. V Duluthu pa že bolj slabo. V New Duluthu, delajo vse tovarne le na pol časa. Nazaj grede sem se še ustavil pri Raspotniku in lovil vrane, kakor nekdaj, ko sem v šolo hodil. Pozdravljam vse rojake, s katerimi sem se sešel. Tebi pa dragi Steve Raspotnik prav lepa hvala za postrežbo in trud. Ako te kedaj pot pripelje skozi mesto St. Louis, se kar pri meni oglasi. — Drugo jutro sem jo zopet ubral proti Mellen, kjer sem se še enkrat ustavil pri rojakinji Smidt. Tam sem si potolažil žejo in popravil moj želodec, da ne bo vedno. prazen. Od tam sem jo mahnil v Sheldon, kjer je kakih 16 družin Slovencev, mogoče še več. Naprej sem šel čez Derbrok in Medford in naprej v Owen, kjer je tudi kakih 8 naših rojakov, ki so silno zgovorni in postrežljivi. Podal sem se naprej in prišel v Willard, največjo slovensko naselbino. Pohvaliti moram rojake, ki so toliko napredovali in ki so tako ljubeznivi in postrežljivi. Zahvalim se vsem, ki so mi šli na roko. V Milston je samo 5 družin naših rojakov, ki pa niso še dolgo tukaj naseljeni. Nekateri so tukaj zelo opeharjeni, ker je jako slaba zemlja. Še najslabše pa je to, da so nekateri opeharjeni od svojih rojakov.

Poročevalec.

—o—

PROŠNJA IZ CANADE

Edmonton, Alta., Canada.

Amerikanski Slovenec je prinesel dne 1. julija prošnjo za pomoč iz Canade. Pomota pri podpisu. Podpis bi se imel pravilno glasiti Fr. Uršič, ne pa, kakor je bilo poročano Fr. Voršič.

Zahvalim se tem potom Mrs. Mary Slivnik, St. Joseph, Mich. in Mr. Jos. Stampfel, iz Clevelanda, ki sta me obdarovala. Bog plačaj njim in vsem tistim, ki nas še mislijo obdarovati.

M. F. Uršič,
Max — Drab 10259 — 101 St
Edmonton, Alta, Canada.

Dodatek uredništva: Pregledali smo vaš original in videli da podpis popolnoma jednači podpisu, ki je priobčen v Amerikanskem Slovencu. Pomota torej ni na naši strani ampak ste jo napravili sami.

—o—

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
ILE DE FRANCE, 1. avg., (1. pop.); **27. avg.** opold.
PARIS, 16. avg. (1. pop.-; **1. sept.** (4. pop.)
FRANCE, 25. julija — 20. avg. (7. zveč.)

Najkrajša pot po železnici, vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte katerega-koli pooblaščenega agenta ali

French Line
213 N. Michigan Avenue,
Chicago, Ill.

IZ PRIMORJA

Požar.

V Dolenji Košani je izbruhnil nenadoma sredi vasi požar, ki je v dobri pol uri vpepelil dve gospodarski poslopji. Plat zvona je priklical hitro ljudi skupaj, da so ogenj omejili. Cela vas je bila v veliki nevarnosti, ker je veter raznašal goreče utrinke daleč na okoli. Plameni so že lizali župnišče in gospodarsko poslopje in le neumornemu delu domačinov se je zahvaliti, da so ubranili župnišče in s tem rešili vas.

—o—

Strup.

Dole. — Žena posestnika Kunac na Kovačevem rovtu bi kmalu postala žrtev zastrupljenja. Golaznim je nastavila strup, ki so ga pa kokoši pojedle in tudi poginile. Poginile kokoši je žena zakopala, pri tem pa je prišla v dotiko s strupom. Z neverjetno naglico je postajala roka otekla in modra. Le hitri zdravniški pomoči iz Idrije se je zahvaliti, da ni bllo najhujšega.

—o—

Huda kača.

Lipa. — Nekemu kolesarju bi se skoraj pripetila huda nesreča. Kolesaril je proti Temnici, ko opazi pred sabo veliko kačo črnico, ki se je vila čez cesto. Kolesar gre naprej, toda naenkrat plane kača nanj in ga silovito udari po hrbtu. K sreči da se je kačin rep zamotal v kolo, sicer bi se lahko ovila kolesarju okoli vratu in ga zadavila. Tako pa je prečke pri kolesu trla, dokler niso prišli kosci z bližnjega travnika in žival pobili. — V bližnjih Šibeljah se je poročil g. Furlan Ivan z gospodično Maričko Joganovo iz Škrbine. Obilo sreče!

—o—

Smrtna kosa

V Šapjanih je umrla nagle smrti Marija Moljavec. — V Spodnji Idriji umrla Ana Hladnikova, žena rudarja. — Na Katinari je umrl Andrej Lavrenčič, cerkovnik star 53 let.— V goriški bolnici je umrla Mamel, gostilničar star 60 let. — V goriški oblnici je umrla Marica Maričkova iz Medane. — V Cerknem je umrla Alojzija Peterneljava, članica Marijine družbe. — Na Straži pri Urbanu je umrla Neža Eržen. — V Cerknem so pokopali Jero Kosmačevo iz Cerkna.

—o—

Podpirajte trgovce in obrtnike, ki oglašajo v Am. Slovencu!

DRUŠTVO SV. VIDA
štev. 25, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.
Leto 1930.

Predsednik, Anton Škull, 1099 E. 71st St.
Podpredsednik, Anton Strniša.
Tajnik Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St.
Zapisnikar, Joseph Zakrajsek.
Blagajnik, Ignac Stepic.
Nadzorniki: Leo Kushlan, William Vidmar, Jos. Germ.
Zastavonoša, John Modic.
Vratar: Jacob Korenčan, Anton Frankovic.
Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin, 9020 Parmelle Ave.
Duhovni vodja, B. J. Ponikvar.
Zdravniki, Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman in Dr. L. J. Perme.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvo se sprejmejo člani(ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtno zavarovalnino in sicer za $250, $500 $1000, $1500 in $2000 posmrtnine.

V društvo se sprejemajo tudi otroci do 16. leta.

Za bolniško podporo pa $7.00 in $14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

Naznanilo in zahvala.

Potrtega srca naznanjamo vsem našim prijateljem in znancem in sorodnikom, da je nemila smrt stegnila svojo mrzlo roko in nam iz naše srede ugrabila ljubljenega sina in brata

Antona Perme (Bernat)

Pokojni se je podal zaradi vnetja slepiča v bolnišnico sv. Vincencija in bil tam dne 28. junija operiran. Dne 1. julija v zgodnjih jutranjih urah je že izdihnil svojo blago dušo v roke svojega Stvarinka.

Pokojni je bil rojen v Leadville 13. junija 1914. Dovršil je ljudsko šolo in sedaj porabil poletni čas, da se je učil na high school.

Pogreb se je vršil v soboto 6. julija ob 9. uri s sveto mašo, katero je daroval za pokojnim Rev. Father Trunk.

Pogreba se je udeležilo veliko število sorodnikov in prijateljev od blizu in daleč. Udeležili so se ga tudi vsi njegovi sošolci, kar je pokazalo, kako priljubljen je bil pokojni vsem.

Pred krsto so korakali: Frank Bost, Albert in Angus Novak, Emli Pezdirc, Ludwig in Andy Hren, Rudy Pahule, John in Julij Popovich, John in Frank Skala, George Stevens, Willie Tullie, Walter in Hary Gay, Emil Dun, Edward Strel, Adolf Shuster, Joe Mehelich, Joe Jakopich, Andy Okorn, Frank Sever, Edward Faidiga, John Jugal, Louis Grego, Matt in Joe Jamnick, Joe Pologar, Frank Klun, Rudy Melesick in Wiljem Purkat.

Pokopan je bil na Holy Cross pokopališče.

Pogrebniki so bili: Dan Colahan, Edward Smalich, Frank Faidiga, Edward Slivka, Joe Sever in Ignatz Hren. Vsi njegovi sošolci.

Bil je član dveh mladinskih organizacij: SSPZ. št. 9. in član ZSZ. št. 5. Obe organizaciji so mu poslale krasne cvetlične vence.

Iskrena hvala preč. g. Rev. Father Trunk-u za opravljene cerkvene obrede in molitve, za dušo pokojnega.

Prav lepa hvala vsem ki ste darovali cvetlice in vence.

Srčna hvala vsem ki so se udeležili pogreba in so nas na katerikoli način tolažili v tej težki uri. Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Bog plačaj vsem!

Tebi pa dragi Anton, naj ti bo lahka zemlja. Počivaj v miru in večna luč naj ti sije.

Žalujoči:

MR. in MRS. JOHN PERME (BERNET), stariši; MRS. T. F. KEATING, JOSEPHINA, ANGELINA, PAULINA in ROSE, sestre; LOUIS in JOHN JR., brata.

Mr. T. F. Keating, Mr. in Mrs. Reems z družino, Mr. in Mrs. Frank Cercik, Mrs. Francis Hočevar in hči, Josephine Meglen, in Anton Stupnik iz Pueblo, sorodniki.

Pueblo, Colo., v juliju 1930.

Prepričajte

se in pošljite

$1

na upravo

AMERIKANSKI SLOVENEC

in prejemali bote ta zanimivi list za dobo 2 mesecev. Prepričali se bote, da je Amerikanski Slovenec list, ki prinaša svojim čitateljem zanimive povesti in romane, zanimive vesti iz slov. naselbin, dnevne svetovne dogodke in novice iz vaše rodne grude in da je Amer. Slovenec list, brez katerega res pravi Slovenec v Ameriki biti ne more.

Gospodin Franjo

ROMAN.

Spisal Podlimbarski.

Prvikrat se je pripeljala v velikem spremstvu, kmalu potem, ko si nas bil ti zapustil; v drugič je prijahala jeseni, in sicer tisti dan, ko so se nastanili orožniki v Piliću. To pot se je nahajala v njenem spremstvu samo njena sestra in oni zaptija s hudim psom in z bikovko. Obakrat je svarila Danico zaradi tebe."

Vilar se je čudil. "Kako te je svarila?" je vprašal, položivši Danici roko na ramo.

"Rekla je, da si se povrnil preko Save v svojo domovino in te nikdar več ne bo nazaj," je odgovorila, sklonivši se k šivanju.

"Glej, kako se je lagala! Evo mene, ki sedim zopet v hanu ob Oskovi. Kaj ti je še natvezla?"

"Rekla je, da sem neumna pura, ako ti kaj verjamem. Mimogredoč si se ozrl name, zaiskril z očesom in pljunil — je rekla."

"Gospodin Franjo odvede na svoj dom gospico iz mesta, takšno, ki ume odgovarjati na nemškem in na madžarskem jeziku in se je izobrazila na učenih šolah, a tebe ukani. Tako je razlagala o tebi," je pridejal Vazko.

"Ali si ji verjela?"

Za Danico je odgovoril Vazko: "Skraja je plakala in jadikovala; dve ribi sta se na eni žerjavici pekli, pa druga drugi ni verjela. Ko pa je prišel Ante s tvojim pozdravom, se je potolažila in ni verjela."

"Zvita kača je ta Katica, nisem mislil," je rekel inženir, odganjajoč občutek samoljubnosti; z ljubeznijo razvratne in vihrave Katice se ni maral ponašati. "Kaj je še povedala?"

Danica je od strani zrla na Vilarjevo koleno, kakor bi pozvedovala, je li resnica, da sedi poleg nje oni dobri gospodin Franjo, o katerem je toliko sanjala. Ker je pozabila na odgovor, je povzel Vazko: "Ko je bila vdrugič tukaj, je prigovarjala Danici, naj gre z njo v mesto, da jo izobrazi za gospodina Franja, ker je še preveč okorna in neotesana za gosposkega človeka. Kadar poteče Oskova v breg, tedaj bo začela hoditi Danica h Katici v šolo."

Danica je dvignila glavo in njen pogled, opran v solzah, se je zadolbel v Vilarjev obraz, kakor bi vprašal: Ali res ni zate preprosta hercegovska deklica?

Prsti njegove desnice so se dotaknili njenega ušesca in se jeli poigravati z njim. "Ne dam te h Katici," je rekel z veliko ljubeznijo v besedah in v srcu.

"Zadavila bi jo, otrovala," ga je prekinil Vazko. "Da si videl, gospodine Franjo, kako se je nasadila na Bobojedca, ko je bila vdrugič tukaj. Ante je tu pred hanom z mehom moke zlezel na svojega konja prav takrat, ko so oni prijahali. Katičin konj se je splašil Bobojedčevega konjeta ali pa meha in je tako odskočil da se je Katica malone zvalila na tla. O, kako je ona osa s palico pripalila Bobojedca po glavi, potem pa še njegovega konjeta!" Vazko se je zahahljal in tudi Danica se je posmejala.

"Kaj pa Ante nato? Ali se je dal ženski tepsti?" je vprašal Vilar.

"Dal. 'Joj meni, bednemu katoliku!' je viknil. 'Prišel je moj vranec na svoj klanec!' Zmignil je z ramo in odjahal."

"Katica je otročja in hudobna, k njej ne pojdeš," je po kratkem premolku povzel Vilar. "Še drugo rodbino poznam v Tuzli, ki te bo rada sprejela. On piše v konaku, njegova soproga je zelo prijazna gospa s širokim,, usmiljenim srcem. Oba sta prišla iz moje domovine, moja rojaka sta. Tja te dam. Otroci so v hiši, pri njih se ne boš dolgočasila. Hočeš li?" Danica je prikimala. "Precej jutri pošljem po slugi list k Hrenu, to je ime gospoda, kateremu te izročim, in pojutršnjem pride odgovor."

Tudi Vazko je bil zadovoljen s tem načrtom. Nadejal se je, da pojde v posete v Tuzlo, ko bo tam bivala Danica, in da se mu pri tej priliki posreči, videti svojega učitelja in pobratima Jovico. Ostal je v izbi in se mel pred zaljubljeno dvojico, dokler ni gospodin Franjo naročil druge kave. Točno mu je postregel, na kar se je tiho splazil iz izbe.

Tedaj je privil Vilar deklico k sebi ter se zagledal v oči, tako svetle in dobre, kakor so bile one, ki jih je srčno ljubil na slovenski zemlji. Dolgo je gledal vanje, dolgo je srce odgovarjalo srcu. Strogemu čuvaju nežnih hrizantem bi pri tem prizoru nič ne moglo privabiti znakov sramežljivosti na lice.

Mračilo se je že, ko je stopil pod pristrešje, da se poslovi pri Peru.

"So že zopet iskali?" je rekel s slabim glasom handžija. "Po vsej sili hočejo najti pri nas orožarno. Vse gre pri nas v propast.

"Trava ne poraste, kamor stopi zaptija," je zabelil starčevo tarnanje Vazko.

Pero je dvignil svoje vele oči k Danici, ki je stala za Vilarjem. "Ti si se odločila, da pojdeš v Tuzlo? Ne hodi, dekle! V mesto greš, kadar hočeš, a iz mesta, kadar te puste. Tudi Drljača je šel, ker je želel, in se ni povrnil.

"Dobro ji bo v mestu, Pero. Gospodin Franjo jo skrije pred psi, ki ne lajajo samo, ampak tudi grizejo. Posetim jo v mestu in ako Bog da in sreča junaška, bom videl tudi Jovico," je rekel deček.

Vilar nato: "Dovoli mi, Pero, da jo vzamem v svoje varstvo. Govorite o moji nameri z Drljačko. Bog mi je priča, da hočem biti Danici pošten zaščitnik do konca življenja. Opravičiti se hočem pred Jovico, kadar pride iz zapora. Močnejša je moja roka nego tvoja."

"Delajte, kakor morete in veste, a vselej bodite pošteni .Sreča in nesreča gresta eno pot, pa jaz vas ne morem spremljati. Za mene se že borita smrt in starost, ne potraja dolgo, da zmaga smrt. Sneg je pokril mojo glavo in kmalu me pokrije zemlja."

Vilar je stopil v večerno meglo in hitel domov.

Še tisti večer je pisal Hrenu.

41.

"No, Minkec, srna se nama obeta izpod Konj-planine. Veseli se, dušica! To bo nekaj zaleglo v najinem gospodarstvu in gospodinjstvu", je rekel drugo popoldne Hren svoji soprogi, ko je prišel iz pisarne. Obesil je površnik na kljuko, vzel iz njega drobno pismo ter zavihtel z njim po zraku, rekoč: "Glej, tu notri nama Vilar napoveduje pošiljatev."

"Saj je skrajnji čas, da nama pošlje srno, ko jih je pa tam toliko, da se komaj ogibljejo druga drugi. Ne vem, kako naj mu primerno izkaževa svojo hvaležnost," je odgovorila gospa, rdeča v obraz in vesela, da dobi za teden dni mesa v hišo.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Columbia

Dve najnovejši plošči

25140—Pleničice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gdč. Louše-Udovič.....75c

25141—Žabja svatba,
Kukovca, na obeh straneh, pojo pevci Adrije in John Pluth jih spremlja na harmoniko.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

25098-F—**Golobička,** polka,
Repač, banda, dve harmoniki 75c
25099-F—**Zvedel se mnekaj novega,**
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše 75c
25100-F **Zagorski zvonovi,** narod. pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj.....75c
25101-F—**Bleški valovi,** valček,
Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek.....75c
25102—**Morje adrijansko,** pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj 75c
25103—**Moj očka ima konjička dva,**
Urno stopaj; Špehek in sin, harmonike.....75c
25104-F—**Gozdič je že zelen,**
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše.....75c
25105-F—**Kak ribcam dobro gre,**
Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše 75c
25106-F—**Al' me boš kaj rada imela,**
Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestri Mihilič..75c
25107—**Dobro jutro, ljubca moja,**
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
25108—**Od kje si dekle ti doma,** valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika 75c
25109—**Je pa davi slanca padla**
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c
25110—**Ljubca, kod si hodila,**
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c
25111—**Leži, leži ravno polje,**
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina"....75c
25112—**Oh, ura že bije,** duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
25113—**Iz dolenjskih goric,** polka,
25114—F— **Dekleta v kmečki brivnici,**
Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman.....75c
25115—F— **Jest pa eno ljubco imam,**
Imam dekle v Tirolah, Udovich in Lauše.....75c
25116—**Dobro srečo za kravo rdečo,**
Zivela je ena deklica, Adrija-Dajčman 75c
25117—**Selsko veselje,**
Ljubca je videla, ženski duet 75c
25119—**K oknu pridi,** Zora Ropas in A. Šubelj,
S'noč sem'pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj..75c
25120—**Pod okence pridem,** Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
25122—**Tam za goro zvezda sveti,**
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo....75c
25123—**Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,**
Planinarica, pevski zbor Domovina 75c
25124—**Moji tovarši so me napravli,**
V Šmihelu jaz hišco imam, duet Udovič in Louše....75c
25125—**Dober večer, ljubo dekle,**
Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj....75c
25126—**Vetrček po zraku gre,**
Kaj sem prislužil, Udovich in Lauše 75c
25127—**Brez cvenka in brez soli,**
Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio..75c
25128—**Katarina,** polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio 75c
25129—**Gozdni valček,**
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
25130—**Velikonočna,** 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl...75c
25131—**Lovska,**
Kdor hoče furman bit, ženski duet 75c
25132-F—**Na morju,** 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije, igra Hoyer Trio 75c
25133-F—**Prodana nevesta,**
Oj dobro jutro junfrca 75c
25134-F—**Kranjski Janez v New Yorku,** 1. in 2. del, zelo zanimivo in humoristično 75c
25135-F—**Večerni valček,**
Hopsasa polka, Hoyer Trio 75c
25136-F—**Po gorah grmi in se bliska,** duet,
Na klopci sva sedela, duet 75c
25137-F—**Tam kjer lunica,** narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna — Vičar tenor 75c
25138—**Vesela Urška,** valček,
Ribenčan Urban, polka, Hoyer Trio 75c
25139—**Kadar boš ti vandrat šu . . .,** duet,
Uspavanka, duet, gdčni. Loushe in Udovič.....75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošiljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Einstein — Gallileo — Molek.

Znani Einstein je baje odkril novo teorijo o prostoru, in bi bil prostor glavno, predmeti pa stranski, toraj povsem nasprotno od dosedanjega pojmovanja.

Vse je mogoče. Pravijo pa, da je teorija silno težavna za umevanje. K vsej sreči je Einstein vrlo skromen učenjak in ne vsiljuje svojih nazorov nikomur.

Na svetu je pa še zadeva z Gallileom, in tudi g. Molek je na svetu in v Chicagi. Ko bi ne bilo Gallilea, bi si moral še g. Molek roženkranc obesiti okoli vratu, tako pa se lahko reši roženkranca in misli, da ima zadostno povoda, da pozabavlja po "ljudeh, ki so imeli veliko moč — in trdo pest — po ljudeh, ki so vedeli "vso resnico", kakor jim je bila razodeta po Bogu . . ." Srečni Gallileo Gallilei, ki je rešil ljudi roženkranca.

Gallilejeva zadeva je bila pojasnjena že neštetokrat, od najmerodajnejše strani se sodba glasi, da cerkve ne zadene nobena krivda, ampak . . . roženkranc je sitna in prijetna zadeva, in dasi se moremo veseliti, ako napredujemo v znanosti zdaj po Einsteinu, in bi bil to resničen napredek, utegne ves napredek iti preko nas, ker vsaj g. Molek v Chicagi nikoli ne bo prišel do kakega — napredka. To ni napredek.

* * *

Zadeva na Malti.

Malta je mornariška baza za angleški imperij v Sredozemskem morju. Kakor umevno, čuva Anglija to bazo kakor punčico v očesu. Pod idejo laškega fašizma pa se je po Italiji razpasla mentaliteta rimskega imperializma, in ker so Maltežani baje Italijani po narodnosti, je laški fašizem vrgel svoje oči na Malto. Iz "Modre knjige" angleške vlade je razvidno, da so prihajali laški fašisti kot trgovci na Malto, a so bili v resnici fašistovski agitatorji. Očitno Italija ne upa nastopiti proti Angliji, to je naravno. Zadeva pa je zadobila politično lice.

Enako umevno je, da se je vse preneslo tudi na cerkveno stran. Tu je nastala zagata. Vsa zadeva živo spominja na čase v srednjem veku ko je posvetna oblast skušala dobiti vpliv v golo cerkvenih zadevah, a je naletela na odpor na merodajnem cerkvenem mestu. Cerkev nikoli ni odnehala od svojih pravic, in niti na Malti ne bo.

Pregovor pravi: "Ko kralji zidajo, imajo hlapci dela." Anglija je v zadevi na Malti kralj. Kar ona stori, to se odobrava vsepovsod, kjer so nekako duševni hlapci Anglije, to je razvidno iz vsega Angliji prijaznega časopisja, in tu sem spada tudi naše svobodomiselno slovensko časopisje v Ameriki. Vsa krivda se zavrača na papeža in vatikan.

Kdor pozna postopanje cerkve v takih zadevah, ve, da cerkev ne bo namenoma izzvala kakega konflikta, najmanj tedaj, ko ima tak konflikt svoj izvor in začetek v zgolj političnih homatijah. Ko pa preide konflikt na enako zgolj cerkveno polje, in gre za cerkvene notranje pravice, se postavi cerkev na tla pravice in stoji trdno, in naj pride karkoli hoče.

V središču takih konfliktov je nekoč stal papež Gregorij VII. Trpel je, bil je pregnan in umrl je v pregnanstvu. Tik pred smrtjo pa je izjavil: 'Ljubil sem pravico, odklanjal krivico, zato umrjem pregnan."

Pravica nikoli ne umrje, niti na Malti ne bo.

* * *

Ručimovič.

To se glasi kakor ime Romanov. Mnogi in tudi zadnji car so bili iz hiše Romanov. Ne vem, koliko so Romanovi pristni Rusi, vsaj v zadnjih členih so bili silno pomešani, in Nikolaj II. je bil popolnoma pod nemškim vplivom. Prvi ruski vladarji niso bili Rusi. Ko gre za vladarja, ima tujec več upa, da pride do vlade, ker se proti domačinu vzbudi pri domačinih takoj neka zavist. Ali je tujec dober kot vladar, je drugo vprašanje.

Rusija je zdaj izginila in izginili so tudi carji. Ljudstvo naj bi zdaj vladalo. Dobro je tako, če je tako, in ako v resnici vlada ljudstvo. Pod najboljšimi pogoji pa ima tudi demokracija, ljudska vlada, svoje hibe in težkoče. Navadno se porinejo vsaj politiki v ospredje, in če se ti strnejo v kako politično skupino, postane taka skupina pravcata diktatura, ki v resnici vlada, dasi se morda demokratična oblika vzdrži vsaj na zunaj.

V sedanji Rusiji je prišlo do diktature. Pravijo, da je diktatura proletariata. Saj se razumemo. Diktator je Jožef Stalin. To se je pokazalo zopet prav jasno pri zadnjem kongresu, ko je obveljalo to, kar je Stalin hotel. Nekaj "ljudske vlade" morajo tudi v Rusiji imeti, ker en sam človek ne more biti na vseh mestih. Zato imajo neki kabinet, sovjetski kabinet, in ministre titulirajo v tem kabinetu kot komisarje, tudi ljudske komisarje. Kjer so ministri, je minister pač minister, in želja mnogih politikov je bila, da bi postali ministri, in v sedanji Rusiji je komisar pač tudi komisar, in ne bo ravno tako meni nič, tebi nič, vsaj dokler je v milosti pri Stalinu.

Komisar železnic je postal 12. rožnika t. l. neki Ručimovič, ki je sin vaškega kovača. Vrlo dobro, ako postane tak fant komisar, in se lahko dejstvo zabeleži. Ne krstno, pač pa prvo ime tega Ručimoviča s tako dobrim ruskim imenom, pa je Možej ali Mojzej, in pri tem imenu pride na dan, da je bil Ručimovič — obrezan, je toraj sin židovskega vaškega kovača.

Na sebi ni prav nič na tem. V Rusiji pač niso samole pravi slovanski Rusi, tudi drugi narodi so tam in prav je, ako se tudi iz teh vzame kak — komisar. Ruski Judi so med mehkimi Rusi kakor ščuke med krapi, in ščuka lahko vse krape požre, vsi krapi pa niti ene ščuke ne. Židovski vpliv bo težko hasnil ruskemu narodu.

Dozdaj sta v sovjetskem kabinetu dva Žida, Jakovljev in Ručimovič. Vest, ki javlja Ručimovičevo imenovanje, pa pove dalje, da so ostali komisarji Rusi in — deloma Gruzinci. Gosudar — Stalin — je Gruzinec.

Vsaj jaz se ne morem iznebiti misli, da vladajo nad slovanskimi Rusi — tujci. Bomo videli, kako bodo, ker vsaj dozdaj nekaj ne kaže prav.

—o—

MESTA V NAŠI UNIJI

Washington, D. C. — Po izkazih letošnjega ljudskega ljudskega štetja je v Zed. državah 93 mest, ki imajo več kot 100,000 prebivalcev. Prvih pet največjih mest, ki imajo preko milijona prebivalcev, so New York, Chicago, Philadelphia, Detroit in Los Angeles. Za temi pride takoj Cleveland z nekaj nad 900 tisoč prebivalcev.